

Başvuru Numarası	: 2024/1871
Toplantı Tarihi/Sayısı	: 12.03.2025/56
Karar Numarası	: 2025/144
Başvuran	: Ş.B.
Başvuran Vekili	: -
Adres	: -
Muhatap Kurum/Kişi	: -
Muhatap Adres	: -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, başvuranın ağabeyinin Uluborlu Gardenye Bakımevinde bakımsızlık ve darp nedeniyle öldüğü iddiasına ilişkindir.

II. İDDİA VE TALEP

2. Başvuran, ağabeyi A.B.'nin Bakımevinde bakımsızlık ve darp nedeniyle öldüğünü, ağabeyi A.B.'yi kızı B. ve eşi M.N.'nin zorla bakımevine yatırdığını, kendisini de dövdüklerini, ağabeyinin 20/6/2023'te öldüğünü, solunum rahatsızlığı olduğunu, 2015 yılında gırtlak kanseri geçirdiğinden konuşamadığını, akli dengesinin yerinde olduğunu ve yürüdüğünü, Bakımevinden almak için vasisi olduğunu ancak Isparta Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdür Yardımcısı M.Ç. ve Bakımevi Müdürü O.Ö.'nün kendisini engellediğini, ağabeyini Bakımevinden almasına izin verilseydi ağabeyinin ölmeyeceğini, ağabeyinin Bakımevi yetkilileri tarafından kendisine gösterilmediğini, başvurana bu süreçte eziyet edildiğini, polisten, valilikten, savcıdan yardım istediğini ancak yaşlı ve kimsesiz olduğu için kimsenin yardımcı olmadığını, Isparta Tıp Fakültesi Hastanesi çalışanlarının kendisine kötü davrandığını, ağabeyinin konuşamadığı için darp edildiğini ve öldüğünü iddia etmekte ve gereğinin yapılmasını talep etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Amaç ve kapsam" başlıklı 1'inci maddesi şöyledir:

"Bu Kanunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek ve bu konuda ulusal önleme mekanizması görevini yerine getirmek üzere Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun kurulması, teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin

esasların düzenlenmesidir.”

4. Mezkûr Kanun’un “Kurumun görevleri” başlıklı 9’uncu maddesinin birinci fıkrasının ilgili bentleri şöyledir:

“(1) Kurumun görevleri şunlardır; ... f) İnsan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek. g) Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek. ... i) Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek. ...”

5. Mezkûr Kanun’un “Başvurular” başlıklı 17’nci maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

“(1) Ayrımcılık yasağı ihlalden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir. (...) (8) 9 uncu maddenin birinci fıkrasının (i) bendi kapsamında yapılan başvurular hakkında da bu madde hükümleri uygulanır. (9) İşleme konulamayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.”

6. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in “Başvurunun kanuni temsilci veya vekil aracılığıyla yapılması” başlıklı 37’nci maddesi şöyledir:

“(1) Başvurular, kanunî temsilci veya vekil tarafından da yapılabilir. Kanunî temsilci veya vekil aracılığıyla yapılan başvurularda temsile veya vekâlete dair geçerli bir yetki belgesinin sunulması zorunludur.”

7. Mezkûr Yönetmelik’in “Ön incelemenin yapılması” başlıklı 48’inci maddesi şöyledir:

“(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, (...) f) Başvuruda bulunması gereken bilgilerin yer alıp almadığı (...) yönlerinden incelenir. (...)”

8. Mezkûr Yönetmelik’in “Gerekçeli kabul edilmezlik kararı” başlıklı 67’nci maddesi şöyledir:

“(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurularda ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularda ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.

(2) Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48’inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularda ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.”

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

9. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

10. 6701 sayılı Kanun’un 9’uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak

ve sonuçlarını takip etmek, Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

11. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 17'nci maddesinde ayrımcılık yasağı ihlalden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişinin Kuruma başvuru yapabileceği ve anılan maddenin sekizinci fıkrası gereği ulusal önleme mekanizması kapsamında da bu madde hükümlerinin uygulanacağı hükmüne yer verilmiş olup Kuruma yapılan başvurularda "doğrudan zarar görme" şartı aranmaktadır.

12. Başvuru, başvuranın kısmi felçli olan ve konuşamayan ağabeyi A.B.'nin kızı B. ve eşi M.N. tarafından zorla Bakımevine yatırıldığı, Bakımevinde bakımsızlık ve darp nedeniyle 20/6/2023'te öldüğü iddiasına ilişkindir.

13. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 37'nci maddesinde ise, başvuruların kanunî temsilci veya vekil tarafından da yapılabileceği, kanunî temsilci veya vekil aracılığıyla yapılan başvurularda temsile veya vekâlete dair geçerli bir yetki belgesi sunulmasının zorunlu olduğu ifade edilmiştir. Başvuranın sunduğu Isparta 1. Sulh Hukuk Mahkemesinin ... E. ve ... K. sayılı vasi tayini kararından ağabeyi A.B.'nin sağ iken vasisi olmadığı ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun "*Yasal Mirasçılar*" başlığı altında yer alan 495, 496 ve 497'nci maddeleri uyarınca mevcut durumda mirasçısı olmadığına anlaşılmaması nedeniyle başvurunun gerekli ehliyet kriterini sağlamadığı değerlendirilmektedir.

14. Başvuranın iddiaları yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ile birlikte değerlendirildiğinde; 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesine göre ehliyet kriterini karşılamayan başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı ve bu nedenle kabul edilmez olduğu değerlendirilmiştir.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

12/3/2025 tarihinde OY BİRLİĞİYLE karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE
Üye

